

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 26 september 2017 met nummer RvVb/A/1718/0096
in de zaak met rolnummer 1415/0152/SA/4/0127

Verzoekende partij	het college van burgemeester en schepenen van de gemeente MERKSPLAS vertegenwoordigd door advocaat Els EMPEREUR met woonplaatskeuze op het kantoor te 2018 Antwerpen, Generaal Lemanstraat 67
Verwerende partij	de deputatie van de provincieraad van ANTWERPEN
Tussenkommende partij	de heer Mark TIMMERMANS vertegenwoordigd door advocaat Fried VAN OPSTAL met woonplaatskeuze op het kantoor te 2880 Bornem, Louis de Baerdemaekerstraat 89

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 31 oktober 2014 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 11 september 2014.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de tussenkommende partij tegen de weigeringsbeslissing van de verzoekende partij van 16 mei 2014 ingewilligd.

De verwerende partij heeft aan de tussenkommende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het bouwen van een moederdierenstal op het perceel gelegen te 2330 Merksplas, Koekhoven 5 en met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie E, nummer 76X.

II. TUSSENKOMST

De tussenkommende partij verzoekt met een aangetekende brief van 28 januari 2015 om in de procedure tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de vierde kamer laat de tussenkommende partij met een beschikking van 9 maart 2015 toe in de debatten.

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen. Het verzoek tot tussenkomst is ontvankelijk.

III. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De Raad verwerpt met een arrest van 21 april 2015 met nummer S/2015/0045 de vordering tot schorsing.

De verzoekende partij dient een verzoek tot voortzetting in.

De verwerende partij dient geen antwoordnota maar wel het administratief dossier in. De tussenkomende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partij dient een toelichtende nota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 8 november 2016.

Advocaat Olivier DROOGHMANS *loco* advocaat Els EMPEREUR voert het woord voor de verzoekende partij.

Advocaat Fried VAN OPSTAL voert het woord voor de tussenkomende partij.

De verwerende partij, hoewel behoorlijk opgeroepen, verschijnt niet op de zitting.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

IV. FEITEN

Op 4 maart 2014 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij de verzoekende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor "*nieuwbouw moederdierenstal*".

Het perceel is volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 30 september 1977 vastgestelde gewestplan 'Turnhout', gelegen in agrarisch gebied.

Het perceel is eveneens gelegen binnen de grenzen van het op 30 januari 2014 goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Glastuinbouw'.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 14 maart 2014 tot 24 april 2014, worden geen bezwaarschriften ingediend.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling brengt op 7 april 2014 volgend gunstig advies uit:

"...

Na onderzoek verleent de afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling een gunstig advies voor de bouw van een moederdierenstal voor de huisvesting van 28.000 stuks moederdieren op een bestaand gedesaffecteerd landbouwbedrijf : In het verleden betrof het een landbouwbedrijf met varkens. Op de percelen staan nog twee oude varkensstallen opgetrokken in Ytong blokken die momenteel gebruikt worden als schuur en berging en als stalling voor paarden.

Op de bedrijfszetel is reeds een bedrijfswoning aanwezig.

Gelet op de aard en de ligging is er uit landbouwkundig standpunt geen bezwaar tegen de voorgestelde bouw van een moederdierenstal.

...

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar verleent op 15 mei 2014 een ongunstig advies. Het ongunstig advies steunt onder meer op de vaststelling dat de aanvraag in strijd is met de afstandsregel opgenomen in artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen:

“ ...

Het project in aanvraag is volgens het geldende gewestplan gelegen in agrarisch gebied. Op ca. 225 m ten westen van het bedrijf ligt een woonparkgebied.

Artikel 11 van het K.B. van 28.12.1972:

...

De aanvraag betreft het oprichten van een nieuwe stal voor intensieve veeteelt, namelijk 28.000 moederdieren. De milieuvergunning van het varkensbedrijf is sinds 4 december 2008 vervallen. De aanvraag heeft dan ook plaats op een voormalig landbouwbedrijf. De aanvraag dient bijgevolg beschouwd te worden als de oprichting van een nieuw landbouwbedrijf.

De nieuwe stal wordt ingeplant op ca. 225 m afstand van een woonparkgebied. Volgens de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd via omzendbrief d.d. 25.01.2002 en 25.10.2002, dient woonparkgebied beschouwd te worden als woongebied.

Overwegende dat de bouw van de kippenstal bekeken dient te worden als de oprichting van een nieuw intensief veeteeltbedrijf; dat woonparkgebied valt onder de noemer "woongebied" en rekening houdend met hogervermelde afstandsregels dient de nieuwe stal ingeplant te worden op minimum 300 m afstand van dit woonparkgebied en niet, zoals nu voorgesteld, op ca. 225 m afstand.

De functie van de kippenstal is in overeenstemming met de stedenbouwkundige voorschriften van het gemeentelijk RUP Glastuinbouw (overdruk) en de ondergelegen bestemming van het gewestplan zijnde agrarisch gebied. Echter de voorgestelde inplanting op ca. 225 m afstand van het woonparkgebied is in strijd met de geldende voorschriften en kan dan ook niet aanvaard worden. Er kan dan ook niet worden ingestemd met het advies van het Departement Landbouw en Visserij waarin wordt gesteld geen bezwaar te hebben tegen de aard en de ligging.

...”

De verzoekende partij weigert op 16 mei 2014 een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomende partij. Zij sluit zich aan bij het verslag van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar en maakt de inhoud ervan tot haar eigen motivering.

De tussenkomende partij tekent tegen deze beslissing op 20 juni 2014 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 22 augustus 2014 eveneens om een stedenbouwkundige vergunning te weigeren. Ook hij komt tot een ongunstige beoordeling en acht de aanvraag onder meer strijdig met artikel 11 van het koninklijk besluit van

28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen:

“ ...

Toelichting:

(1) Gewestplan en uitvoeringsbesluiten

Niet conform gewestplanvoorschriften, meer bepaald art. 11 KB 28/12/1972: afstand tot woonpark (woongebied) bedraagt slechts 225m, terwijl dit minimaal 300m dient te zijn

- *geen bestaand bedrijf (cfr. rechtspraak Raad van State):*
 - *onvoldoende bewijzen m.b.t. bestaande agrarische bedrijvigheid (niet enkel gebouwen, maar ook activiteit!) op ogenblik vaststelling gewestplan*
 - *eerste concreet bewijs = milieuvergunning 4 december 1978, gewestplan dateert van 30 september 1977 (niet van 13 januari 1979)*
 - *milieuvergunning sinds 4 december 2008 vervallen, dus in principe gedesaffecteerd landbouwbedrijf cfr. advies Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling*
- *dus nieuw intensief veeteeltbedrijf*
 - *woonpark = bestemming woongebied in ruime zin (cfr. Raad voor Vergunningsbetwistingen)*
 - *afstandsregel 300m ingevolge KB wel van toepassing*
 - *er kan niet worden ingestemd met gunstig advies Departement Landbouw en Visserij waarin gesteld geen bezwaar te bestaan tegen aard en ligging*

”
...

Na de hoorzitting van 2 september 2014 beslist de verwerende partij op 11 september 2014 om het beroep in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De verwerende partij motiveert haar beslissing onder meer als volgt:

“ ...

9. Beoordeling:

...

2. Volgens het vastgestelde gewestplan van Turnhout (goedgekeurd bij KB van 30 september 1977) situeert de aanvraag zich in agrarisch gebied. Op ca. 225m ten westen van het bedrijf ligt een woonparkgebied.

...

Uit rechtspraak van de Raad van State blijkt:

"Overwegende dat prima facie het tijdstip waarop het agrarisch bedrijf als zodanig moet bestaan, het tijdstip is waarop in het ontwerp-gewestplan of in het gewestplan een woongebied of woonuitbreidingsgebied wordt aangeduid naast het agrarisch gebied en dat opdat de exploitatievergunning verenigbaar zou zijn met het gewestplan, het lijkt te volstaan dat de voor de landbouw bestemde gebouwen bestonden op het ogenblik dat het gewestplan werd vastgesteld" (Raad van State, nr. 121.539 van 9 juli 2003 in de zaak A. 132.962/VII-29.005) (RvS, nr. 38.2036 van 28 november 1991)

De Raad voor Vergunningsbetwistingen oordeelt dat de bestemming woonpark een nadere aanwijzing is van de bestemming woongebied:

"Uit artikel 6.1.2. van het Inrichtingsbesluit volgt dat de bestemming woonpark een nadere aanwijzing is van de bestemming woongebied, waar de gemiddelde woondichtheid gering is en de groene ruimten verhoudingsgewijs een grotere oppervlakte beslaan. De woningdichtheid en de verhouding tussen de groene ruimten en de bebouwde oppervlakte worden in dit artikel niet cijfermatig bepaald, evenmin als de minimumoppervlakte van de percelen of de maximum bebouwbare oppervlakte. Uit artikel 6.1.2.3 van het Inrichtingsbesluit valt wel af te leiden dat de woningdichtheid niet groter mag zijn dan 15

woningen per hectare om te voldoen aan de voorwaarde van "geringe woningdichtheid". " (nr. A/2014/0212 van 25 maart 2014 in de zaak 1213/0307/A/2/0288)

In casu heeft de aanvraag dus betrekking op een perceel gelegen te Merksplas, gewestplan Turnhout. Dit gewestplan (en dus ook de bestemming woonpark) is vastgesteld op 30 september 1977 en in werking getreden op 6 november 1977.

In tegenstelling tot hetgeen beweerd door de provinciaal stedenbouwkundig ambtenaar, is de deputatie van oordeel dat het bestaan van enige bedrijvigheid in 1969 wel degelijk voldoende wordt gestaafd met bewijsmateriaal:

- Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de gebouwen, waaronder een rundveestal, schuur en kippenhokken, reeds waren opgericht in 1969. Uit bijgebrachte kadastrale informatie valt immers af te leiden dat er een mutatie is geweest in 1969 waarbij uit de vorige toestand blijkt dat de in intensieve stal reeds aanwezig was voor 1969. In 2012 zijn de percelen herschikt waarbij de intensieve stal nog steeds aanwezig was en is;
- In 1969 zijn alle huidige gebouwen aanwezig en deze gebouwen worden gebruikt als kippenstal, later eind de jaren '80 en begin jaren '90 als varkensstal. Het houden van kippen en/of varkens wordt aanzien als intensieve landbouw. 1969 ligt 7 jaar voor 1977, invoering gewestplan;
- Ingevolge de op 4 december 1978 verleende milieuvergunning was er een landbouwuittasting met een specialisatie intensieve veeteelt met een opgericht gebouw voor deze doeleinden. Indien de stal nog moest opgericht worden zou het woord oprichten niet mogen doorstreep op het besluit staan. Het houden van 6.000 kippen is een niet-grondgebonden landbouwactiviteit of intensieve veeteelt;
- Het feit dat een landbouwbedrijf gedesaffecteerd is bevestigt dat het op zijn minst ooit bestaan heeft. Tussen 1969 en 2012 zijn er geen stedenbouwkundig vergunningsplichtige veranderingen geweest aan de gebouwen. De gebouwen vormen samen een bestaand landbouwbedrijf en voldoen aan de verschillende bepalingen van een bestaand bedrijf.

Uit voorgaande dient geconcludeerd te worden dat de aanvraag in overeenstemming is met de planologische bestemming van het gewestplan. De deputatie is van oordeel dat de **afstandsregels** van 300 en 100m **niet van toepassing** zijn op deze inplanting aangezien het om een bestaand landbouwbedrijf gaat.

Verwijzend naar het advies van Departement Landbouw en Visserij van 7 april 2014, blijkt er ook vanuit landbouwkundig standpunt geen bezwaar te zijn tegen de voorgestelde bouw van een moederdierenstal.

3. De aanvraag is in overeenstemming met de bepalingen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) en haar uitvoeringsbesluiten.

...

7. De aanvraag dient getoetst op de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening. De overeenstemming met de goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen. Het aangevraagde werd met inachtneming van al deze aspecten onderzocht.

- Bij de beoordeling van het aangevraagde is rekening gehouden met de in de omgeving bestaande toestand.

De voorliggende aanvraag is gelegen langs Koekhoven, een voldoende uitgeruste weg gelet op de plaatselijke toestand. Het landbouwbedrijf is bereikbaar via een ca. 180m lange servitudeweg welke aansluit op de weg Koekhoven.

De omgeving bestaat uit een open agrarisch landschap bestaande uit weiland en akkerland. In het noorden en westen grenst de site aan het Steenovensbos (+/- 10ha), eigendom van Stichting Kempens Landschap, volgens het geldende gewestplan natuurgebied. Op ca. 225m ten westen ligt het woonparkgebied De Hees.

Zoals blijkt uit het advies ontvangen van Departement Landbouw en Visserij, Duurzame Landbouwwontwikkeling, maakten de bestaande gebouwen deel uit van een voormalig landbouwbedrijf. Het bestaat uit twee voormalige varkensstallen welke momenteel gebruikt worden als schuur/berging en als paardenstalling. Verder zijn er een voormalige bedrijfswoning en twee oude bergingen aanwezig.

De aanvraag omvat het bouwen van een nieuwe kippenstal voor 28.000 moederdieren met aansluitend een ventilatieschouw, een eierlokaal en aanhorigheden (verhardingen, regenwateropvang, infiltratievoorziening, silo's, ...) Ten westen van de nieuwe stal wordt een groenscherm aangeplant.

- *Functionele inpasbaarheid*

Uit het RUP en uit de werkelijkheid blijkt dat er in de omgeving reeds heel wat landbouwbedrijven aanwezig zijn, vaak met een veel grotere schaal dan de gevraagde stal.

De percelen in aanvraag zijn volgens voormeld RUP gelegen binnen de overdrukzone (artikel 2) zoals aangeduid op het grafisch plan. De onderliggende bestemming behoort tot de gebiedsaanduiding "landbouw" en dit enkel in functie van de mogelijkheden en beperkingen voor glastuinbouwbedrijven, permanente constructies voor beschermde teelten onder glas en mestbehandeling- of vergistingsinstallaties.

Terecht maakt beroeper de opmerking dat volgens het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan de site gelegen is in een kerngebied agrarische structuur en niet in een aandachtszone open ruimte, noch in natuurverwevingsgebied. Ook blijken er volgens hetzelfde gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geen wensen op vlak van gewenste landschappelijke structuur.

- *Mobiliteitsimpact*

De aanvraag is gelegen langs Koekhoven, een voldoende uitgeruste buurtweg gelet op de plaatselijke toestand. Koekhoven is een drukke landbouwverkeersweg. Het geplande landbouwbedrijf zou bereikbaar zijn via een 3m brede servituedeweg in steenslagverharding, welke aansluiting geeft op Koekhoven.

De eigenaar van het perceel waarop de erfdienstbaarheid van de servituedeweg rust, werd aangetekend op de hoogte gebracht van de voorliggende aanvraag in het kader van het openbaar onderzoek. Deze persoon heeft geen bezwaarschrift geuit.

Uit de door beroeper bijgebrachte informatie valt af te leiden dat de gevraagde activiteiten een zeer beperkt aantal vervoersbewegingen zullen genereren. Meer bepaald een verwacht aantal vrachtwagenritten van 131 per jaar, gespreid in de tijd.

- *Schaal*

De deputatie sluit zich aan bij de vaststelling dat het college van burgemeester en schepenen er niet in slaagt om aan te duiden waarom de schaalvergroting niet aanvaardbaar zou zijn op de betrokken inplantingsplaats. Uit het RUP en uit de werkelijkheid blijkt dat er in de omgeving heel wat landbouwbedrijven aanwezig zijn met een veel grotere schaal dan de gevraagde stal.

- *Ruimtegebruik en bouwdichtheid*

De nieuwe stal wordt ingeplant ten westen van de bestaande gebouwen, op minimum 10m afstand van het naastgelegen natuurgebied en op ca. 9m afstand van het zuidelijk gelegen perceel. Aan de achterzijde van de stal wordt een ventilatieschouw geplaatst. Aan de linkerzijde ligt een sorteerlokaal en eieropslagruimte.

De nieuwe constructie heeft een totale breedte van 56,35m en een lengte van 77,20m. De totale grondoppervlakte bedraagt 3.996m². Het volume van de stal is 21.860m³. De bestaande gebouwen blijven ongewijzigd. De bestaande en het nieuwe gebouw vormen een ruimtelijk geheel.

- *Visueel-vormelijke elementen*

De nieuwe stal wordt voorzien van 2 nokken. Hierdoor blijft de nokhoogte beperkt tot 6,90m. De kroonlijst ligt op 3,20m hoogte. De ventilatieschouw wordt afgewerkt met een plat dak. De hoogte hiervan ligt op 8,20m.

De nieuwe stal wordt opgetrokken in de voor de streek gebruikelijke materialen. De gevels bestaan uit rode prefab betonpanelen met metselwerkmotief. De dakbedekking bestaat uit zwarte vezelcement golfplaten. De tipgevels van de stal en de gevels van de ventilatieschouw worden bekleed met zwarte geprofileerde damwandplaten.

De nieuw aan te leggen bedrijfsverharding bestaat uit beton. Enkel ten westen van de nieuwe stal wordt bijkomend buffergroen aangeplant.

De visueel-vormelijke elementen zijn in principe aanvaardbaar op deze locatie.

- *Cultuurhistorische aspecten*

Het betrokken perceel is niet gelegen in een beschermd of voorlopig beschermd landschap of in een gebied met als status ankerplaats. Het paalt niet aan een gebouw met culturele of historische waarde. De bestaande bedrijfsgebouwen zijn niet opgenomen in de Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed.

- *Hinderaspecten*

Het naastgelegen Steenovensbos wordt in de bijgevoegde nota door de aanvrager omschreven als "een verwaarloosd bos gelegen in natuurgebied". Op de biologische waarderingskaart (toestand 2010) is dit bos echter aangeduid als een biologische zeer waardevol gebied. De gemeente is van oordeel dat het oprichten van de kippenstal op slechts 10m afstand van dit bos sowieso een negatieve impact zal hebben op de fauna en flora van dit natuurgebied en dat dit aspect nader onderzocht zal worden in het kader van het milieuvergunningsdossier.

Beroeper motiveert dat LNE en ANB van oordeel zijn dat er geen effecten zijn op het leefmilieu door de bouw en uitbating van de nieuwe stallen. Meer nog bevat artikel 16 van het Natuurdecreet geen afstandsregels of ecologische overgangszones, en is dit niet van toepassing in het betrokken gebied. De deputatie sluit zich bijgevolg aan bij het standpunt van beroeper.

- *Bodemreliëf*

Het terrein is vlak en vertoont geen noemenswaardige pasverschillen met de as van de weg. De reliëfwijzigingen in functie van onderhavige aanvraag zijn beperkt verwaarloosbaar.

Algemene conclusie:

De aanvraag is in overeenstemming met de decretale en reglementaire bepalingen. De aanvraag kan vanuit het oogpunt van de goede ruimtelijke ordening worden aanvaard.

...

De deputatie sluit zich niet aan bij het verslag van de provinciaal stedenbouwkundig ambtenaar van 22 augustus 2014 gelet op bovenstaande motivering en gelet op de tijdens de hoorzitting neergelegde stukken.

..."

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij stelt dat aangezien zij over de aanvraag in eerste aanleg heeft geoordeeld, zij beschouwd dient te worden als een bij het dossier betrokken vergunningverlenend bestuursorgaan, en haar belang derhalve op grond van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 2° VCRO vaststaat.

De tussenkomenende partij werpt op dat de verzoekende partij een “gebrek aan recht” heeft om een beroep bij de Raad in te stellen en geen hinder en nadelen aantoon. Het gebrek aan recht argumenteert ze als volgt:

“ ...

Iemand die betrokken is met een zaak bemoeit zich met de besprekingen en procedures over deze zaak. Het CBS blonk uit in stilzwijgen tijdens de beroepsprocedure bij de BD. Het CBS heeft geen enkel middel haar voorzien via de VCRO gebruikt om de vergunningsbeslissing in haar voordeel te laten uitspreken of om te voorkomen dat er een in haar ogen voor haar nadelige vergunningsbeslissing zou genomen worden.

...

Het feit dat het CBS zich nu tot uw Raad richt en een beroepschrift heeft ingediend bij de Minister van Leefmilieu toont aan dat zij zichzelf nog altijd ten onrechte beschouwt als belanghebbende. Het louter doorsturen van het bouwdoossier naar de BD in kader van beroepsprocedure, is echter niet de strijd aangaan of een beslissing bestrijden maar het onzorgvuldig achteroverleunen en onbehoorlijk besturen. Tijdens de hoorzitting van de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie in het kader van de beroepsprocedure blonk het CBS andermaal uit in afwezigheid. Nochtans werd deze vergadering georganiseerd op 24 maart 2015 recht tegenover en aansluitend aan de hoorzitting voor uw Raad in het kader van de vraag tot schorsing.

Het kan het CBS dan ook verweten worden dat ze een voor haar nadelige vergunningsbeslissing niet bestreden heeft door middel van de daartoe voorziene beroepsprocedure bij de BD. Uit het feit dat dit verwijt kan gemaakt worden volgt overeenkomstig art. 4.8.11. §1 laatste lid dat geacht wordt dat het CBS heeft verzaakt aan haar recht om zich te wenden tot uw Raad.

...”

De verzoekende partij repliceert:

“Volgens artikel 4.8.11 §1, 2° VCRO kan de bij het dossier betrokken vergunningverlenende bestuursorganen, als belanghebbende beroep instellen bij Uw Raad.

Aangezien de verzoekende partij over de stedenbouwkundige vergunning in eerste aanleg diende te oordelen, dient verzoekende partij als een bij het dossier betrokken vergunningverlenend bestuursorgaan te worden beschouwd.

Het belang van verzoekende partij staat derhalve vast.

...

Daarenboven verwijt tussenkomende partij de verzoekende partij dat zij niet naar de hoorzitting zou zijn geweest in het kader van het beroep tegen de milieuvergunning die de Deputatie van de provincie Antwerpen op 6 november 2014 verleende

*Wat de hoorzitting in het kader van het beroep tegen de milieuvergunning betreft, had verzoekende partij in haar beroepschrift bij de Vlaamse Regering wel degelijk gevraagd om gehoord te worden. Per brief van 19 januari 2015 (**STUK 11**) deelde het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie mee dat zij geen positief gevolg aan dit verzoek konden geven om "reden van materiële aard" en dat het horen beperkt wordt tot de aanvrager. Er kan de verzoekende verzoekende partij dan ook bezwaarlijk verweten worden niet aanwezig te zijn geweest op deze hoorzitting.*

...

Tot slot werd de hoorzitting bij de Deputatie georganiseerd op verzoek van de tussenkomende partij. Er geldt voor verzoekende partij geen enkele decretale verplichting om op deze hoorzitting aanwezig te zijn. Bovendien had verzoekende partij reeds uitgebreid haar standpunt bekend gemaakt in de het collegebesluit van 16 mei 2014 waarin zij de stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van de moederdierenstal weigerde. Daarnaast werden haar standpunten ook bijgetreden door het negatieve verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar, die de Deputatie adviseerde om het beroep van de tussenkomende partij niet in te willigen.

Het belang van verzoekende partij op basis van artikel 4.8.11, §1 VCRO, zoals hierboven werd aangetoond, is dan ook voldoende voor verzoekende partij om als belanghebbende op te treden voor Uw Raad.

Uit het bovenstaande volgt dat ook dat tussenkomende partij niet ernstig kan voorhouden dat verzoekende partij geen "rechthebbende" zou hebben bij deze procedure."

Beoordeling door de Raad

Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 2° VCRO bepaalt dat het bij het dossier betrokken vergunningverlenende bestuursorgaan in eerste aanleg, als belanghebbende beroep kan instellen bij de Raad.

De enige vereiste in deze bepaling is de hoedanigheid van betrokken vergunningverlenende bestuursorgaan in eerste aanleg.

De tussenkomende partij betwist niet dat de verzoekende partij deze hoedanigheid heeft. Noch de houding of initiatieven van een betrokken vergunningverlenend bestuursorgaan tijdens de administratieve beroepsprocedure, noch het al dan niet omschrijven van hinder en nadelen, kan een criterium vormen om de verzoekende partij haar belang te ontnemen. Een betrokken vergunningverlenend bestuursorgaan in eerste aanleg is immers van rechtswege belanghebbende.

De exceptie wordt verworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN – EERSTE MIDDEL

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij voert de schending aan van het gewestplan Turnhout, van artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen, van artikel 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel.

De verzoekende partij zet uiteen:

“ ...

Toelichting bij het eerste middel

- Schending van het Gewestplan en van artikel 11 van het Inrichtingsbesluit

Het aangevraagde is volgens het Gewestplan Turnhout (BS. 30 september 1977) gelegen in agrarisch gebied.

*Het goed is tevens gelegen in het **RUP** "Glastuinbouw", meer bepaald in de overdrukzone (artikel 2 - afrembeleid). Conform de stedenbouwkundige voorschriften bij her RUP, verfijnt dit artikel "de onderliggende bestemming behorende tot de categorie van gebiedsaanduiding 'landbouw' en dit enkel in functie van de mogelijkheden en beperkingen voor glastuinbouwbedrijven, permanente constructies voor beschermde teelten onder glas en mestbehandelings- of vergistingsinstallaties. De bepalingen van dit artikel hebben dan ook uitsluitend betrekking op deze functies".*

Aangezien het in casu om een kippenbedrijf gaat, blijven de voorschriften van het Gewestplan van toepassing.

Artikel 11 van het Inrichtingsbesluit bepaalt de voorschriften die van toepassing zijn op de in het Gewestplan aangeduide "agrarische gebieden". Dit artikel stelt dat gebouwen voor intensieve veeteelt slechts op 300 meter van een woongebied kunnen worden opgericht, tenzij het een uitbreiding van een bestaand bedrijf betreft:

...

De aanvraag betreft het onderbrengen van 28.000 moederdieren (kippen) in een stal. Een kippenstal van dergelijke grote dient conform de rechtspraak van de Raad van State beschouwd te worden als intensieve veeteelt:

...

Er bestaat geen betwisting over het feit dat de aanvraag in casu een agrarisch bedrijf met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt betreft, waardoor voormelde afstandsregel van toepassing is.

Uit de feitelijke voorgaanden blijkt dat de nieuwe stal zou worden opgericht op ca. 225 meter van een woonparkgebied. Ook hierover bestaat geen betwisting.

Uw Raad oordeelde reeds dat de bestemming "woonparkgebied" een nadere aanwijzing is van de bestemming "woongebied":

...

Ook volgens de Omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-Gewestplannen en Gewestplannen dient een woonparkgebied beschouwd te worden als een woongebied:

...

Bijgevolg is de afstandsregel uit artikel 11 van het Inrichtingsbesluit van toepassing.

In de bestreden beslissing verwijst de verwerende partij naar het arrest van de Raad van State van 9 juli 2003 (nr. 121.539). De betreffende zaak handelde over een beroep tot schorsing van een milieuvergunning voor de verdere exploitatie van een pluimveebedrijf en de toepassing van de afstandsregel uit artikel 11 van het Inrichtingsbesluit.

De Raad van State oordeelde in de betreffende zaak dat het tijdstip waarop het agrarisch bedrijf moet bestaan, het tijdstip is waarop in het Gewestplan een woongebied wordt aangeduid naast het agrarisch gebied. Opdat de exploitatievergunning verenigbaar zou zijn met het Gewestplan, oordeelde de Raad van State dat het lijkt te volstaan dat de voor de landbouw bestemde gebouwen bestonden op het ogenblik dat het Gewestplan werd vastgesteld:

...

Verwerende partij oordeelt dan vervolgens:

...

De kadastrale informatie die wordt voorgelegd betreft de mutaties die het perceel zou hebben ondergaan, waaruit zou blijken dat in 1969 reeds gebouwen aanwezig zijn. Het gaat hier om een document dat enkel het bestaan van de gebouwen aantoonst, doch niet de vereiste bedrijvigheid. Er ligt geen milieuvergunning noch enig ander stuk voor waaruit enige bedrijvigheid in 1969 zou blijken. Een eerste indicatie van bedrijvigheid op de percelen blijkt uit een milieuvergunning van 4 december 1978 voor het uitbaten van een kippenhok voor 6.000 kippen (**STUK 6**).

Dat het "bedrijf" niet gelijkgesteld kan worden met louter "gebouwen", wordt aangegeven in artikel 11 van het Inrichtingsbesluit zelf. Dit artikel stelt immers:

...

Het bedrijf wordt met andere woorden duidelijk onderscheiden van de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen.

Ook het bovenvermelde arrest van de Raad van State van 9 juli 2003 (nr. 121.539) stelt dat het moet gaan om "voor de landbouw bestemde gebouwen".

De provinciaal stedenbouwkundige ambtenaar stelde in zijn negatief verslag van 22 augustus 2014 reeds dat er onvoldoende bewijzen zijn met betrekking tot de bestaande agrarische bedrijvigheid op het ogenblik van vaststelling van het Gewestplan.

In casu werd het Gewestplan Turnhout vastgesteld bij KB van 30 september 1977, in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd op 22 oktober 1977 en in werking getreden op 6 november 1977. Bijgevolg dient het landbouwbedrijf, om als bestaand bedrijf te worden beschouwd, te bestaan op 30 september 1977.

De voormelde milieuvergunning van 4 december 1978 voor het "uitbaten van een kippenhok voor 6.000 kippen" (**STUK 6**), werd derhalve ruim een jaar later dan de vaststelling van het Gewestplan Turnhout bij het KB van 30 september 1977 verleend.

Het bestaan van het "bedrijf" dient bijgevolg, conform artikel 11 van het Inrichtingsbelsuit en het bovenvermeld arrest van de Raad van State, beoordeeld te worden op het tijdstip

waarop in het ontwerp-Gewestplan of in het Gewestplan een woongebied of woonuitbreidingsgebied wordt aangeduid naast het agrarisch gebied.

Er kan enkel met zekerheid worden gesteld dat vanaf de milieuvergunning van 4 december 1978 (STUK 6) er sprake zou zijn van een bedrijf en niet louter van enkele gebouwen, nu deze vergunning de volgende bedrijfsactiviteit vergund: "het uitbaten van een kippenhok voor 6.000 kippen". Voor deze datum is er geen enkele indactie dat er sprake zou van een bedrijf. In zijn verslag van 22 augustus 2014 stelt de provinciaal stedenbouwkundig ambtenaar dat er onvoldoende bewijs is van bedrijfsactiviteiten ten tijde van de vaststelling van het Gewestplan (STUK 8).

Bovendien dient erop te worden gewezen dat de bovenvermelde milieuvergunning thans vervallen is, aangezien zij slechts verleend werd voor een periode van 30 jaar, zijnde tot 4 december 2008 (STUK 6).

De bestreden beslissing schendt bijgevolg de afstandsregel uit artikel 11 van het Inrichtingsbesluit.

- Schending van de beginselen van behoorlijk bestuur zoals het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel en schending van de formele motiveringsplicht

Artikels 2 en 3 van de Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen bepalen dat bestuurshandelingen uitdrukkelijk gemotiveerd moeten worden en dat de motivering de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. Bovendien moet de motivering afdoende zijn.

Verwerende partij stelt dat de afstandsregel uit artikel 11 van het Inrichtingsbesluit niet van toepassing zou zijn. Zij verwijst hiervoor naar het feit dat de gebouwen reeds in 1969 gebouwd zouden zijn.

Hieruit kan echter niet worden afgeleid dat het gaat om een bestaand bedrijf, nu er sprake kan zijn van gebouwen zonder enige bedrijvigheid. Daarenboven is de milieuvergunning van 4 december 1978 voor de uitbating van een kippenhok van 6000 kippen vervallen sinds 4 december 2008. De verwerende partij laat het feit dat deze milieuvergunning vervallen is echter buiten beschouwing in haar beoordeling. De verwerende partij laat ook na te motiveren waarom in 1969 reeds sprake zou kunnen zijn van een "bedrijf", zoals vereist door artikel 11 van het Inrichtingsbesluit, en niet louter van "gebouwen". Minstens maakte verwerende partij een onzorgvuldige beoordeling van de verenigbaarheid van het aangevraagd met het Gewestplan en met de functionele inpasbaarheid in de omgeving.

De verwerende partij schendt dan ook haar motiveringsplicht alsook de beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

Het eerste middel is ernstig en gegrond."

De tussenkomende partij stelt:

"Het eerste middel is niet ernstig en ongegrond.

De inplantingsplaats is volgens het CBS gelegen in het gemeentelijk RUP "Glastuinbouw". Volgens art. 7.4.5. van de Codex RO zijn de voorschriften van het gewestplan niet meer geldig inclusief de afstandsregels:

Art. 7.4.5. *De voorschriften van de ruimtelijke uitvoeringsplannen vervangen, voor het grondgebied waarop ze betrekking hebben, de voorschriften van de plannen van aanleg, tenzij het ruimtelijk uitvoeringsplan het uitdrukkelijk anders bepaalt.*

Nergens in het RUP wordt uitdrukkelijke bepaalt dat de voorschriften van het gewestplan van kracht blijven in het betrokken gebied. In artikel 2 van het betrokken RUP wordt iets over bepalingen gesteld als volgt:

...

Het is niet duidelijk naar waar of welk wetsartikel "overige bepalingen" verwijzen. Is dit een verwijzing naar artikel 1 van hetzelfde RUP waarin intensieve bedrijven uitdrukkelijk kunnen of naar een andere wetgeving? De zinsnede in het RUP laat ruimte voor interpretatie en is dus allerm minst uitdrukkelijk zoals art. 7.4.5. vraagt. De voorschriften van het gewestplan inclusief de afstandsregels zijn vervangen door de voorschriften van het RUP.

Volgens het CBS zouden de bepalingen van het KB van 28 december 1972 en de bijhorende omzendbrief van 8 juli 1997 van toepassing zijn op de inplantingsplaats.

Onder de titel functionele inpasbaarheid argumenteert het CBS in haar besluit dat de gevraagde inplanting niet kan voldoen aan de afstandsregels opgelegd in voormeld KB. Met een afstand van meer dan 200m tot een woonpark voldoet de aanvraag echter volledig en ruim aan de voormelde afstandsregels. De afstandsregels van 300m en 100m zijn niet van toepassing op deze inplanting aangezien het om een bestaand landbouwbedrijf gaat:

...

Het CBS argumenteert dat de bestaande inplanting een niet-bestaand landbouwbedrijf is en moet beschouwd worden als een nieuwe inplanting. Het CBS verwijst hiervoor naar de VLAREM wetgeving en het verval van de milieuvergunning op 4 december 2008. 4 december 2008 is de einddatum van de vergunning die op 4 december 1978 door het CBS van Merksplas werd verleend voor het uitbaten (niet oprichten) van een bedrijf met 6000 kippen (zie bijlage 15). Op 4 december 1978 was er dus een landbouwuitleiding met een specialisatie intensieve veeteelt met een opgericht gebouw voor deze doeleinden. Indien de stal nog moest opgericht worden zou het woord oprichten niet mogen doorstreepd op het besluit staan. Het houden van 6000 kippen is een niet-grondgebonden landbouwactiviteit of intensieve veeteelt.

Volgens VLAREM moet een bedrijf als bestaand beschouwd worden als het voldoet aan 1 van volgende voorwaarden:

...

Volgens VLAREM is de inplanting bestaand, ook al is de milieuvergunning ondertussen verlopen en zijn de afstandsregels dus volgens het CBS die zelf naar de milieuwetgeving verwijst en volgens voormeld KB niet van toepassing. Door te verwijzen naar de milieuvergunning en de milieuwetgeving bevestigt het CBS dat het bedrijf "bestaand" is.

De wetgeving op ruimtelijke ordening biedt echter op zich voldoende definities om na te gaan of een bedrijf bestaand is of niet en om na te gaan of de afstandsregels van toepassing zijn.

Het betrokken KB wordt verder toegelicht in:

Omzendbrief betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen, gewijzigd via omzendbrief dd. 25/1/2002 en 25/10/2002
8 JULI 1997

...

In 1969 was er een landbouwbedrijf met gebouwen aanwezig op de site. Alle gebouwen die vandaag aanwezig zijn waren dit ook in 1969 (bijlage 16). De landbouwgebouwen hebben nog altijd het uitzicht en de uitvoering van voor landbouw bestemde gebouwen (bijlage 5 en 17). De landbouwgebouwen vormen samen met de omliggende gronden en de bedrijfswoning een landbouwbedrijf. Het bestaan van het bedrijf vloeit voort uit het samengaan van de omliggende gronden, de landbouwbedrijfsgebouwen en de bedrijfswoning.

De betrokken gebouwen zijn gebouwd als stallen, zien er uit als stallen, hebben binnenin kenmerken van stallen, vertonen sporen van de aanwezigheid van vee en staan in landbouwgebied. Zij zijn overduidelijk voor de landbouw bestemd.

Om als bestaand bedrijf beschouwd te worden volstaat het volgens arrest nr. 121.539 van 9 juli 2003 van Raad van State dat de voor de landbouw bestemde gebouwen bestonden op het ogenblik dat het gewestplan werd vastgesteld. Het feit dat de stallen aanwezig zijn op de kadasterplannen van de jaren 1960 en dat er een milieuvergunning is voor de verderzetting van de uitbating van een landbouwbedrijf zijn in het aangehaalde arrest voor Raad van State voldoende argumenten om te aanvaarden dat het over een bestaand landbouwbedrijf gaat.

In dit arrest wordt verder duidelijk gesteld:

...

Raad van State vraagt niet om de bedrijfsactiviteit aan te tonen. Temeer daar gesproken wordt over een periode van meer dan 40 jaar geleden.

Het CBS geeft zelf toe in haar verzoekschrift dat de gebouwen bestaan:

...

Ook in haar eigen weigeringsbesluit oordeelt het CBS dat het een bestaand bedrijf is:

...

Het CBS stelt eveneens dat het een "kiekenkwekerij" heeft vergund voor in voege treden gewestplan (bijlage 16).

Departement Landbouw en Visserij oordeelt dat het een bestaand bedrijf is. Milieuvergunningen of de mestbank bestonden nog niet. In het arrest nr. 34.347 van 13 maart 1990 oordeelt Raad van State dat de vaststelling of een bedrijf bestaand is, logischer wijze volgt uit het advies van een betrokken ambtenaar:

...

Het betreft hier een gezondheidsinspecteur en geen ambtenaar gespecialiseerd in landbouw zoals deze van Landbouw en Visserij die in het bestreden besluit duidelijk stelt dat het om een bestaand bedrijf handelt (bijlage 8). Het blijft onduidelijk waarom het CBS het advies van een in landbouw gespecialiseerde ambtenaar naast zich neerlegt.

De bouwvergunde stallen zijn niet afgebroken en nooit gewijzigd, niet in volume, niet in uitzicht en niet in functie. Op de foto uit de bouwaanvraag voor de nieuwbouw van een woning in 1969 (bijlage 16) blijkt duidelijk dat de stallen reeds voor 1969 aanwezig waren en nog steeds zijn (zie foto 4 uit huidige bouwvergunningsaanvraag, bijlage 5).

In tegenstelling tot VLAREM waar een vergunning omwille van niet-exploitatie of stopzetting van exploitatie kan vervallen, geldt een vergunning in de codex RO voor onbepaalde duur. "Art. 4.6.1. Een stedenbouwkundige vergunning geldt voor een onbepaalde duur, behoudens indien uitdrukkelijk anders vermeld." De stallen zijn op dit moment nog altijd bouwvergund als stallen en een groepering stallen is nog steeds een landbouwbedrijf. De stallen zijn bouwvergund en kunnen dan ook bezwaarlijk als niet-bestaand beschouwd worden. Ze staan er, men kan ze zien, voelen, gebruiken, ... In het echt en volgens de wetgeving RO is dit een bestaand landbouwbedrijf

Als het CBS oordeelt dat het hier om een nieuw landbouwbedrijf gaat, oordeelt ze dat de bestaande landbouwgebouwen niet meer bouwvergund zouden zijn (het is fysisch onmogelijk om tegelijkertijd vergund/bestaand en nieuw te zijn). Zou het verval van een milieuvergunning dan automatisch het verval de bouwvergunning inhouden? Het CBS slaagt er niet in om aan te duiden waarom de stedenbouwkundige vergunning vervallen zou zijn.

Nergens in de codex RO wordt uitgelegd wat er gebeurt als een milieuvergunning vervalt. Het lijkt te logisch dat de algemene regel van art. 4.6.1. van toepassing blijft. Of moet er dan vanuit gegaan worden dat alle bedrijven die tijdelijk niet over een milieuvergunning beschikken (bvb bij laattijdige hernieuwing of gedurende twee jaar geen exploitatie) ook niet meer beschikken over een bouwvergunning, een nieuwe bouwvergunning dienen aan te vragen en als nieuw bedrijf dienen beschouwd te worden voor zowel RO als VLAREM?

In bijlage 18 bevinden zich verklaringen op eer van buurtbewoners die stellen dat het bedrijf altijd een landbouwbedrijf geweest is.

Het woonpark werd aangeduid op 6 november 1977 naast het landbouwgebied. De site is dus een bestaand bedrijf. De afstandsregels zijn niet van toepassing.

Bijkomend en belangrijk hierbij is onder voormeld punt b) van de omzendbrief dat de afstandsregels dienen opgelegd te worden "wegens een voorlopig onvoldoende oplosbaar reukhinderprobleem". Ondertussen heeft de realiteit de wetgeving ingehaald en dient vastgesteld te worden dat door de toepassing van moderne technieken met luchtwassers er geen geurproblemen meer optreden bij nieuwe intensieve bedrijven. Dit wordt bevestigd in de milieuvergunningsaanvraag en in de bouwvergunningsaanvraag en wordt bevestigd door het CBS in haar weigeringsbesluit op p.7: "...wijst uit dat het project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu..."

Het geurprobleem waarvoor de afstandsregels voor agrarische constructies werden ingevoerd via het KB van 28 december 1972 is momenteel meer dan voldoende oplosbaar. Op het moment van het KB bestond VLAREM nog niet met zijn aangepaste en genuanceerde afstandsregels, noch de moderne geurreductietechnieken voor stallen die ook in dit dossier worden toegepast. De afstandsregels in het KB gaan uit van een slechts mogelijk situatie zonder gebruik te maken van Best Beschikbare Technieken (BBT). BBT die momenteel luchtwassers bevatten en door het bedrijf worden toegepast (zie plannen en dossier).

De nieuwe inplanting voldoet ook ruimschoots aan de afstandsregels opgelegd in VLAREM, hiermee aantonend dat de VLAREM wetgeving de betrokken omzendbrief ook heeft ingehaald als het op afstandsregels en hinder aankomt. Met meer dan 200 stalpunten en maximaal 28000 stuks gevogelte is een afstand van 150m tussen de stal en het

woongebied ruimschoots voldoende om aan de afstandsregels te voldoen. De betrokken inplanting ligt op meer dan 200m van het woongebied.

De aan- of afwezigheid van een milieuvergunning is voor de toepassing van art. 11 van het KB van 28 december 1972 niet van belang. Dit wordt bevestigd in het arrest nr. 38.203 van 28 november 1991 van Raad van State:

..

Het al dan niet aanwezig zijn van een milieuvergunning heeft geen effect op het al dan niet bestaan van het bedrijf.

De Provinciaal Stedenbouwkundig Ambtenaar (PSA) slaagt er niet in om in zijn advies de argumenten aangehaald in het beroepsschrift grondig te weerleggen, noch slaagt hij erin om aan te tonen op welke rechtspraak van Raad van State wordt gebouwd om te stellen dat de afstandsregels van toepassing zijn. BD neemt duidelijk afstand van het advies van de PSA en motiveert ruim en uitvoerig gebaseerd op rechtspraak van Raad van State waarom het bedrijf wel als bestaand dient beschouwd te worden en waarom een stedenbouwkundige vergunning wel mogelijk is.

De BD heeft het besluit uitdrukkelijk en zorgvuldig gemotiveerd.

Het eerste middel is niet ernstig en ongegrond.”

De verzoekende partij stelt in haar toelichtende nota nog:

“ ...

Toelichting bij het eerste middel

- Schending van het Gewestplan en van artikel 11 van het Inrichtingsbesluit

Tussenkomende partij beweert dat het Gewestplan niet meer van toepassing zou zijn, nu het RUP "Glastuinbouw", overeenkomstig artikel 7.4.5 VCRO, niet uitdrukkelijk zou bepalen dat het gewestplan van toepassing blijft. Deze bewering is echter onjuist.

Het goed is gelegen in het RUP "Glastuinbouw", meer bepaald in de overdrukzone (artikel 2 - afrembeleid). Dit artikel bepaalt:

...

Aangezien het in casu om een kippenbedrijf gaat, blijven de voorschriften van het Gewestplan van toepassing, nu dit geen functie is die onder het toepassingsgebied van de overdruk van artikel 2 zou vallen. De onderliggende gewestplanbestemming blijft derhalve gewoon gelden.

Daarenboven wordt in onderdeel 10 "Op te heffen voorschriften" van de toelichtingsnota bij het RUP (**STUK 10**, p. 50) vermeldt dat enkel de gewestplanbestemmingen binnen het deelgebied Koekhoven worden opgeheven;

...

Het aangevraagde is niet gelegen in dit deelgebied zoals aangegeven op het grafisch plan bij het RUP:

...

Hierdoor blijft de gewestplanbestemming van toepassing op het aangevraagde.

Het aangevraagde is volgens het Gewestplan Turnhout (BS. 30 september 1977) gelegen in agrarisch gebied.

...

De kadastrale informatie die wordt voorgelegd betreft de mutaties die het perceel zou hebben ondergaan, waaruit zou blijken dat in 1969 reeds gebouwen aanwezig zijn. Het gaat hier om een document dat enkel het bestaan van de gebouwen aantoon, doch niet de vereiste bedrijvigheid in deze gebouwen. Tussenkomen de partij kan in haar schriftelijke uiteenzetting niet ernstig voorhouden dat op basis van deze kadastrale gegevens zou blijken dat verzoekende partij een "kiekenkwekerij" zou vergund hebben. Er ligt geen milieuvergunning noch enig ander stuk voor waaruit enige bedrijvigheid in 1969 zou blijken. Een eerste indicatie van bedrijvigheid op de percelen blijkt uit een milieuvergunning van 4 december 1978 voor het uitbaten van een kippenhok voor 6.000 kippen (**STUK 6**).

...

Bovendien dient erop te worden gewezen dat de bovenvermelde milieuvergunning thans vervallen is, aangezien zij slechts verleend werd voor een periode van 30 jaar, zijnde tot 4 december 2008 (**STUK 6**). Sinds 4 december 2008 is er dan ook geen sprake meer van bedrijvigheid in deze gebouwen. Oordelen dat het thans aangevraagde project een nieuw landbouwbedrijf betreft, heeft geenszins tot gevolg dat

Tussenkomen de partij beweert dat het departement Landbouw en Visserij in haar advies van 7 april 2014 geoordeeld zou hebben dat het om een bestaand landbouwbedrijf zou gaan. Dit is echter onjuist. Het departement stelt immers dat het om een gedesaffectedeerd landbouwbedrijf gaat:

...

Uit dit advies blijkt tevens niet wanneer enige landbouwbedrijvigheid zou hebben plaatsgevonden.

Tussenkomen de partij tracht nog te verwijzen naar de definitie van "bestaande inrichting" in de zin van artikel 1.1.2 VLAREM II, waaruit zou voortvloeien dat onder andere een inrichting waarvoor de exploitatie op 1 januari 1993 was vergund, als bestaande inrichting zou kunnen worden beschouwd.

VLAREM II is evenwel een uitvoeringsbesluit van het Decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunningen. Het toepassingsgebied ervan is beperkt tot de milieurechtelijke context. Derhalve kunnen de hierin gehanteerde definities niet zomaar worden gebruikt in andere wetgeving, zoals het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-Gewestplannen en de Gewestplannen, dat betrekking heeft op de ruimtelijke ordening en van toepassing is bij de beoordeling van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen en geen betrekking heeft op milieuvergunningen.

De bestreden beslissing schendt bijgevolg de afstandsregel uit artikel 11 van het Inrichtingsbesluit.

...

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij voert aan dat de verwerende partij ten onrechte oordeelt dat de aanvraag betrekking heeft op een bestaand landbouwbedrijf in de zin van artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: Inrichtingsbesluit). Volgens de verzoekende partij bestaan er geen indicaties dat het "bedrijf" bestond op het ogenblik dat het woongebied in het gewestplan werd aangeduid naast het agrarisch gebied en bovendien is de milieuvergunning voor de uitbating reeds vervallen sinds 4 december 2008.

2.

De verwerende partij situeert het betrokken bouwperceel in agrarisch gebied volgens het toepasselijk gewestplan. Ze overweegt daarover in de bestreden beslissing het volgende:

“1. Volgens het geldende gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan RUP 'Glastuinbouw' situeert de aanvraag zich in artikel 2 - afrembeleid (overdruk). De aanvraag is principieel in overeenstemming met dit plan.

De voorschriften van het gemeentelijk RUP 'Glastuinbouw' primeren in principe op die van het gewestplan. ingevolge dit RUP worden echter enkel binnen de contouren van het deelgebied Koekhoven, de gewestplanbestemmingen en de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften, opgeheven (artikel 1).

De percelen in aanvraag daarentegen zijn gelegen binnen de overdrukzone (artikel 2) zoals aangeduid op het grafisch plan. De onderliggende bestemming behoort tot de gebiedsaanduiding "landbouw" en dit enkel in functie van de mogelijkheden en beperkingen voor glastuinbouwbedrijven, permanente constructies voor beschermde teelten onder glas en mestbehandeling- of vergistingsinstallaties.

De voorschriften van het van kracht zijnde gewestplan blijven bijgevolg van toepassing op de voorliggende aanvraag.”

De verzoekende partij betwist de hiervoor aangehaalde vaststellingen niet. De verzoekende partij ontwikkelt op dat punt geen middelen tegen de bestreden beslissing.

De tussenkomenende partij voert echter aan dat de voorschriften van het gewestplan inclusief de afstandsregels vervangen zijn door de voorschriften van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Glastuinbouw'. Op deze argumentatie kan niet worden ingegaan. Een tussenkomenende partij kan het debat van de rechtsstrijd niet wijzigen door het aanvoeren van (nieuwe) middelen tegen de door de verzoekende partij bestreden beslissing.

2.

Artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit bepaalt:

“De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgellegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De afstand van 300 en 100 m geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden.”

De hiervoor aangehaalde afstanden van 300 meter en 100 meter gelden niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven.

Het wordt niet betwist dat de betrokken aanvraag bestemd is voor intensieve veeteelt en dat de nieuwe stal gelegen is op minder dan 300 m van een woonparkgebied.

3.

De verwerende partij oordeelt in de bestreden beslissing dat de aanvraag betrekking heeft op een bestaand bedrijf. Ze overweegt dat, in tegenstelling tot hetgeen de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar beweert, “het bestaan van enige bedrijvigheid in 1969 wel degelijk voldoende wordt gestaafd met bewijsmateriaal”, waarbij ze verwijst naar volgende gegevens:

- de gebouwen, waaronder een rundveeststal, schuur en kippenhokken, waren reeds opgericht in 1969; uit voorgelegde kadastrale informatie valt af te leiden dat er een mutatie is geweest in 1969 waarbij uit de vorige toestand blijkt dat de intensieve stal reeds aanwezig was voor 1969; in 2012 zijn de percelen herschikt waarbij de intensieve stal nog steeds aanwezig was en is;
- in 1969 zijn alle huidige gebouwen aanwezig en deze gebouwen werden gebruikt als kippenstal, later eind de jaren '80 en begin jaren '90 als varkensstal; het houden van kippen en/of varkens wordt aanzien als intensieve landbouw; 1969 ligt 7 jaar voor 1977, invoering gewestplan;
- ingevolge de op 4 december 1978 verleende milieuvergunning was er een landbouuitbating met een specialisatie intensieve veeteelt met een opgericht gebouw voor deze doeleinden; indien de stal nog opgericht moest worden, zou het woord oprichten niet doorstreept op het besluit mogen staan; het houden van 6.000 kippen is een niet-grondgebonden landbouwactiviteit of intensieve veeteelt;
- het feit dat een landbouwbedrijf gedesaffecteerd is, bevestigt dat het op zijn minst ooit bestaan heeft; tussen 1969 en 2012 zijn er geen stedenbouwkundig vergunningsplichtige veranderingen geweest aan de gebouwen; de gebouwen vormen samen een bestaand landbouwbedrijf en voldoen aan de verschillende bepalingen van een bestaand bedrijf.

Nog los van de vraag of de verwerende partij al dan niet terecht op grond van de voorgaande feiten kon besluiten dat er reeds voor de vaststelling van het gewestplan intensieve veeteelt bestond op de betrokken locatie, moet met de verzoekende partij vastgesteld worden dat de verwerende partij bijzonder weinig aandacht besteedt aan het gegeven dat de aanvraag betrekking heeft op een gedesaffecteerd landbouwbedrijf, waarvan de milieuvergunning vervallen is sinds 4 december 2008 - hetgeen niet wordt betwist - behalve als bewijs dat het landbouwbedrijf ooit heeft bestaan.

De verwerende partij citeert in de bestreden beslissing een passus van het arrest van de Raad van State nr. 121.539 van 9 juli 2003. In de mate dat de verwerende partij zich in haar beoordeling steunt op de zinsnede “het lijkt te volstaan dat de voor de landbouw bestemde gebouwen bestonden op het ogenblik dat het gewestplan werd vastgesteld” om haar beoordeling over de vraag of de betrokken aanvraag een bestaand bedrijf betreft in de zin van artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit tot dat punt te beperken, gaat ze uit van een verkeerde lezing van dit arrest. Het arrest geeft geen uitsluitel over de vraag naar het bestaan zijn van een bedrijf op het ogenblik van de aanvraag, dat immers in die zaak niet ter discussie stond.

Het wordt niet betwist dat de aanvraag betrekking heeft op een bedrijf waarvoor op 4 december 1978 een milieuvergunning werd verleend voor het uitbaten van een bedrijf met 6.000 kippen en dat deze milieuvergunning vervallen is sinds 4 december 2008. Anderzijds wordt het in het advies van de Afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling van 7 april 2014 aangegeven dat het landbouwbedrijf “gedesaffecteerd” is. In die omstandigheden kan de aanvraag niet worden beschouwd als een bestaand bedrijf in de zin van artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit.

Het middel is gegrond.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de heer Mark TIMMERMANS is ontvankelijk.
2. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 11 september 2014, waarbij aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een moederdierenstal op het perceel gelegen te 2330 Merksplas, Koekhoven 5 en met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie E, nummer 76X.
3. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de tussenkomende partij en dit binnen een vervaltermijn van vier maanden te rekenen vanaf de dag na de dag van de betekening van dit arrest.
4. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 275 euro, ten laste van de verwerende partij.
5. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 26 september 2017 door de vierde kamer.

De griffier,

De voorzitter van de vierde kamer,

Jonathan VERSLUYS

Nathalie DE CLERCQ